

SLOVENSKI NAROD

Izha, vsak dan popoldne, izvešča nedelje in praznike. — Inzerati do 80 peti vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3, večji inzerati peti vrst a Din 4.— Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za tuzemstvo Din 25.— Rokopis se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocanova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101. Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Reakcija na pariški atentat:

Pogrom na Žide po vsej Nemčiji

Včeraj in v pretekli noči so po vsej Nemčiji priredili sistematičen lov na Žide, katerim so razdeljali vse trgovine in zasebna stanovanja ter zažgali vse židovske molitnice — Mnogo Židov je izvršilo samomor, na tisoče so jih pa zaprli

PARIZ, 11. nov. br. V vseh današnjih listih prevladujejo poročila o protizidovskih izgredivih v Nemčiji. Listi objavljajo podrobna poročila o včerajšnjih dogodkih, ki kažejo, da je napočila v Nemčiji doba pravčatega iztrebljenja vsega židovskega življa. Agencija Havas objavlja obširna poročila očitvecev, ki podrobno opisujejo divjanje množic proti Židom. Po teh poročilih so bili izgredivi proti Židom v podrobnosti organizirani. Sprva so nameravali prirediti zgolj demonstracije v manjšem obsegu, ki bi v naprej opravile ukrepe, ki jih namerava izdati vlada proti Židom v znak represalij za atentat v Parizu. Pozneje pa so voditelji teh demonstracij izgubili oblast nad množico in demonstracije so se pretvorile v ropanje, požiganje in razbijanje. Židovske sinagoge so polivale z bencinom in jih nato zažgali, obenem pa preprečili vsako gašenje. Celo uradno

nemško poročilo, ki označuje te izgrede za upravičene priznava, da so gasilci komaj preprečili, da se ogenj ni razširil na druge zgradbe.

Posebno hudi so bili izgrebi v Berlinu, na Dunaju, Monakovu, Nürnbergu, Frankfurtu, Essnu, Düsseldorfu in Linzu. V teh mestih so požgali vse sinagoge in razdeljali vse židovske trgovine, banke, kavarne, gostilne in druge lokale, ob enem pa so vpriporili lov na Žide v zasebnih stanovanjih. Ponekod so se odigravala prava divjaštva. Male otroke so s pohištvo vred metali skozi okna na ulice, ženske pretepali, moške pa vlekli na ulice, kjer jih je razbesnela množica pretepala in nato izročila policiji. V avstrijskih mestih so na povelje nacističnega voditelja Bürckla priredili racije ter zaplenili židov ves denar, češ da gre za neprijavljene devize in tihotapstvo. Samo v Avstriji so zaprli nad 10.000 Židov, ki

so jih odpremili v koncentracijska taborišča. V Monakovu je policijski načelnik izdal povelje, da morajo vsi Žide v roku 48 ur, to je do drevi, zapustiti mesto. Pregnani Židje pa se ne vedo kam dejati, ker jim nihče ne more nuditi zavetja in so tako prisiljeni prositi policijo, da jih zapre. Računajo, da se nahaja v zaporih blizu 40.000 Židov.

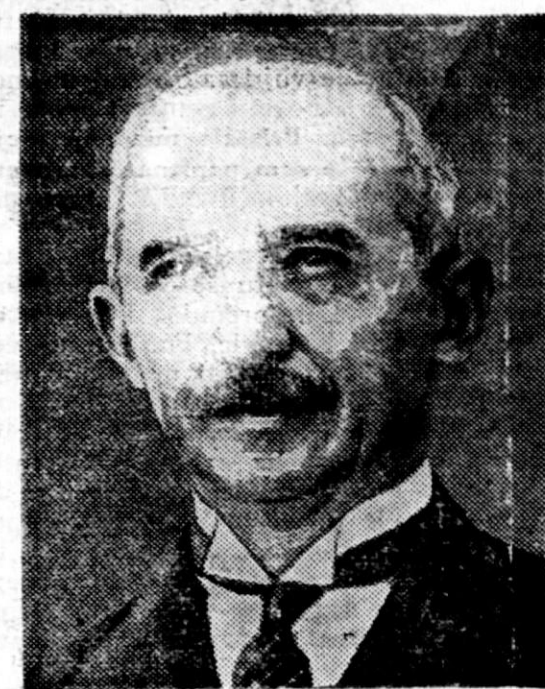
V Berlinu so protizidovske demonstracije snoči ob nastopu mraka zavzele neslučen obseg. Pobesnele množice so zlasti na Kurfürstendamu in v sosednjih ulicah berlinskega zapada priredile pravcati lov na Žide. Kljub poveljnemu pozivu ministr Götthelso po radiu in po letakih, naj se demonstracije takoj ustavijo, so hodili po ulicah organizirani oddelki, oboroženi z železnimi drogovmi ter udirali v že demolarane trgovine in druge lokale in razbijali vse, kar je še bilo ostalo celega. Iz nadstropij so metali na ulice po-

hištvo, klavirje in različno drugo opremo, tako da je bil Kurfürstendamu spremenjen v eno samo grobljo. Enako sliko nudi tudi Friedrichstrasse. Demonstranti preiskujejo tudi vsa stanovanja in stikajo za Židi, pri tem pa ropajo na veliko. Tudi ostalega prebivalstva se loteva panika, ker tudi nežidom ne prizanašajo. Židje so na milost in nemilost prepušteni usodi. Mnogi Židje so v obupu izvršili samomor. Samo na Dunaju je bilo včeraj in ponoči za beleženih 45 samomorov Židov.

Po ulicah so do pozno v noč korakale skupine demonstrantov in vzklikale: »Juda verrecke!« (Žid naj crkne!)

BERLIN, 11. nov. AA. Reuter: Vodilne osebnosti nemškega rajha Hitler, Göring, Hess, Götthelso in Ribbentrop so imele ponoči sestanek, na katerem so razpravljale o odredbah proti Židom. Rezultate teh posvetovanj pričakujejo danes.

Izmet Ineni

dolgoletni ministrski predsednik in osebni prijatelj pokojnega Kemala Atatürka, s katerim je imel sodeloval pri gradnji nove Turčije, zveza največ izglelov, da bo postal naslednik Atatürka

Nj. Vel. kraljica operirana v Curihu

Beograd, 10. novembra. AA. V četrtek 10. novembra ob 10.30 je bila v Curihu operirana Nj. Vel. kraljica Marija. Pri operaciji so ji odvzeli velik žolčni kamen. Zatem je bila izvršena operacija kronično vnetega slepca, ki je bil dolg in zavil. Obe operaciji sta uspeli. Zdravstveno stanje Nj. Vel. kraljice je po operaciji popolnoma zadovoljivo. — Prof. dr. Clairmont, dr. Ljubomir Zdravković.

českoslovaškemu prosvetnemu ministru, da mu je na razpolago 26 univerzitetnih in 180 srednješolskih profesorjev češke narodnosti, ker bodo v bodoče na slovaških učnih zavodih poučevali samo profesorji slovaške narodnosti. Českoslovaški prosvetni minister je odgovoril, da so Čehi pošiljali na Slovaško vedno svoje najboljše učiteljske moči in da českoslovaška vlada z največjim veseljem pozdravlja njihov povratek, ker jih bo lahko koristno uporabila za vzgojo českoslovaškega naroda.

Težavne poštne razmere v Podkarpatski Rusiji

CHUST, 11. nov. e. Včeraj je bila vzpostavljena poštna zveza med Karpatsko Ukraino in Slovaško. Pošto bodo prevažali tovorni avtomobili iz Bereševa v Chust in obratno.

Angleška kontrola nad uporabo posojila

LONDON, 11. nov. e. Odgovarjajoč v spodnji zbornici na vprašanje o kreditu 10.000.000 funtov, ki je bil dan Českoslovaški, je finančni minister Simon izjavil: Angleška banka je do zdaj dala prejemom 5.000.000 funtov. Nisem dobil še podrobnih obvestil, v kakšne namene je bil denar uporabljen. Na Českoslovaško bo poslan poseben delegat, ki bo kontroliral, v kakšne namene bo uporabljeno angleško posojilo, ki je bilo dovoljeno pod gotovimi pogoji.

Prepovedani filmi

PRAGA, 11. nov. e. Českoslovaška vlada je prepovedala vse filme levčarske tendence, tako češke, ruske, francoske in ameriške. Med njimi je tudi več res klasičnih del, ki jih je prebivalstvo rado gledalo. Danes bi morala biti premiera v novo otvorenem gledališču »Osvobozeni Divadlo«, ki ga vodi znana in priljubljena gledališka ter filmska igralka Vokševcov in Verih. Za danes napovedana premiera je bila prepovedana, obenem je bila gledališču odvzeta koncesija.

Hud potres na Daljnem vzhodu

LONDON, 11. nov. br. Kakor poroča Reuter je nastal snoči na Daljnem vzhodu katastrofalen potres, ki so ga občutili po vsem svetu. Potres je po dosedanjih vesteh zajel vso Japonsko in velik del Kitajske. Podrobnosti še ni mogoče dognati, ker so z Japonski tudi kinjene vse zveze in so potrjeni tudi morski kabli. Izgleda pa, da gre za katastrofo ogromnega obsega.

LJUBLJANA, 11. nov. e. me-tereologijo in geodino ni poroča, da so seizmografi ob 21.31 katastrofo ljavi 10.000 km.

Curth, 11. novembra, 11.705, London 20.950, Bruselj 74.625, Varšava 239.80, Berlin 17.000, Moskva 82.87, Tokio 10.000.

Vsa Turčija žaluje

Smrt Kemala Atatürka je globoko pretresla ves turški narod in vse njegove prijatelje — Priprave za pogreb — Danes bo izvoljen naslednik

CARIGRAD, 11. nov. br. Predsednik turške republike Kemal Atatürk je umrl. Truplo bo najprej položeno na mrtvaški oder v Carigradu, nato pa prepeljana v Ankaru, kjer bo pogreb na državne stroške.

Danes ob 11. dopoldne se je sestala velika Narodna skupščina, da izvoli novega predsednika republike.

Vest o smrti priljubljenega in zaslužnega ustanovitelja nove Turčije je ne samo po vsej Turčiji, marveč tudi v inozemstvu, zlasti v vseh zaveznikih državah, izzvala splošno žalost, kar se povsod zavedajo, da je umrl genialen državnik in velik pobornik miru in mirnega mednarodnega sožitja.

CARIGRAD, 11. novembra. e. Zaradi smrti predsednika Kemala Atatürka je zavladala po vsej Turčiji, zlasti pa v Carigradu velika žalost med prebivalstvom. V zabaviščih so utihnile godbe, gledališča in kinematografi so takoj odpovedali predstave, čeprav službeno še ni bilo objavljeno narodno žalovanje. Danes bo truplo velikega pokojnega balzamirano. Po balzamiranju položijo predsednika na mrtvaški oder v palači Dolmabahçe, kjer bo izpostavljen tri dni, da se bo lahko ljudstvo poklonilo velikemu državniku. Nato bodo truplo z velikimi častmi prepeljali v Ankaru, kjer bo pogreb šele čez 10 dni. Velika narodna skupščina bo določila kraj, kjer bo pokopan Kemal Atatürk. Imenujejo tri kraje in sicer Cankaja, Park Atatürk in Ormancitlik. Določeni sta bili tudi dve komisiji za program pogreba, ena za tuje delegacije in goste, druga za turške državljane.

Sožalje vsega sveta

CARIGRAD, 11. nov. br. Iz vsega sveta prihajajo neštivilne sožalne brzojavke od državnih poglavarjev, vlad, parlamentov in odličnikov, ki izražajo turškemu narodu sožalje ob izgubi genialnega državnika. Med drugimi so brzojavno izrazili sožalje jugoslovanski knez namestnik Pavle in kraljeva namestnica dr. Perović in dr.

Stanković, predsednik francoske republike Lebrun, angleški kralj Jurij, italijanski kralj Viktor Emanuel, nemški kancelar Hitler, zaslonnik predsednika českoslovaške republike general Syrový, madžarski regent Horthy in poljski predsednik republike Moscicki.

Sožalje kneza namestnika

Beograd, 10. novembra. AA. Nj. kr. Vis. knez namestnik Pavle je poslal g. Abdulu Rendiju, predsedniku turške velike narodne skupščine kot vršilu dolžnosti predsednika republike sledečo brzojavko:

Z globoko bolelostjo sem zvedel, da je umrl Nj. Eks. Kemal Atatürk, veliki voditelj in preporoditelj turškega naroda. Prosim Vašo Ekselenco, naj sprejme izraze mojega najglobljega sožalja v žalosti, ki je tako kruto zadelo Turčijo, našo drago in plemenito zveznico. — Pavle.

Volitev novega

predsednika

ANKARA, 11. novembra. e. Po turški ustavi je predsednik velike narodne skupščine Abdul Hamid Rende prevzel začasno predsedništvo republike. Za danes ob 11. je sklical sejo velike narodne skupščine, na kateri bo izvoljen novi predsednik. V poučenih krogih zatrjujejo, da ima največ izglelov za novega predsednika republike bivši ministrski predsednik Izmet Ineni, ki je bil dolga leta najvišji sodnik pokojnega Kemala Atatürka.

Ankara — Atatürk

CARIGRAD, 11. novembra. e. Na današnji seji velike narodne skupščine v Ankari bo takoj po volitvi novega predsednika republike stavljen predlog, naj se prestolnica turške republike Ankara odselej imenuje Atatürk v spomin na velikega narodnega voditelja in ustanovitelja turške republike.

Samomori iz žalosti

CARIGRAD, 11. nov. br. Kako silna žalost je zavladala na Turškem zaradi smrti priljubljenega predsednika Atatürka, dokazujejo tudi številni samomori raznih odličnikov, ki niso mogli preboleti smrti narodnega voditelja. Med drugimi je včeraj pred mrtvaškim odrom izvršil samomor tudi poslanec Sali Božok, intimni osebni prijatelj pokojnega Atatürka. Božok je takoj po Kemalovi smrti odšel v palačo Dolmabahçe, da se zadnjič pokloni velikemu predsedniku. Pred mrtvaškim odrom pa je potegnil iz zepa samokres in se ustrelil v prsi. Smrtno ranjenega so prepeljali na kliniko, kjer je pa snoči podlegl poškodbam.

Nobene spremembe v politiki

CARIGRAD, 11. nov. AA. Na merodajnih mestih izjavljajo, da zaradi smrti velikega turškega državnika in preporoditelja Kemala Atatürka, v turški zunanji politiki, prav tako pa tudi v notranji ne bo prišlo do nikakih sprememb.

Vse tožbe Batignola zavrnjene

Sodišče je odobrilo stališče države in zavrnilo milijonske odškodninske zahteve

BEOGRAD, 11. nov. e. Posebno razsodišče je po 30 dneh ustmene razprave znani francoski družbi Batignol odklonilo njeno zahtevo, da ji država izplača odškodnino v znesku 14.700.000 din. Družba Batignol je imela že poprej spor z državo, a je tudi to pravdo izgubila. Slo je namreč za izsuševanje pančevskega močvirja. Finančni minister je zadržal 40.000.000 din od vso, ki bi morala biti izplačana družbi Batignol, in sicer zaradi tega, ker dela niso bila pravočasno in v redu končana in

ker niso bila tako izvedena, kakor je bilo določeno v pogodbi. Družba Batignol je stvar predložila razsodišču, ki pa je njeno zahtevo odklonilo. Nato je družba Batignol tožila državo še za 14.700.000 din, toda razsodišče je odklonilo tudi to, pač pa je družbo oprostilo plačila globe v višini 5.000.000 din (penale), ki ji jo je naložil gradbeni minister, ker dela niso bila pravočasno končana. Tako je družba izgubila obe tožbi za skupni znesek 54.700.000 din.

Palestini grozi vojaška diktatura

Če arabski teroristi ne bodo odnehali, bo vso upravo prevzela vojska

LONDON, 11. nov. e. Kolonijalni minister Macdonald je na seji spodnjega doma izjavil, da bodo na konferenco o bodočih Palestini pozvane vlade Iraka, Egipta, Arabije, Jemena in Transjordanije. Kdo bo zastopal Arabijo, še ni določeno, toda veliki mufti za angleško vlado ne prihaja v poštev. Angleška vlada še naprej nosi odgovornost za upravo Palestine

in smatra za prvo nalogo, da vzpostavi v deželi zakonitost in red. Če Arabci ne bodo prenehali s terorističnimi akcijami, bo angleška vlada ukrenila vse potrebno, da bosta v deželi zavladala mir in red. Po poročilih listov ima vlada namen, da upravo v Palestini izroči v vojaške roke. Glavni poveljnik bo postal general Hackinson, ki dobro pozna razmere.

Horthy vkorakal v Košice

Danes je bila zaključena okupacija ozemlja, ki je bilo prisojeno Madžarski

BUDIMPEŠTA, 11. nov. e. Madžarske čete so včeraj na vseh točkah dosegle demarkacijsko črto, odrejeno po dunajski arbitraži. Na ta način je bilo okupirano vse področje, prisojeno Madžarski. Včeraj so madžarske čete zasedle tudi vsa tri večja mesta Košice, Mukačevo in Užhorod. Po najnovejših podatkih obsega površina izročene ozemlja 11.823 kv. km. Število prebivalstva pa znaša 1.026.903. Od teh je 587.588 Madžarov, ostali pa so slovanke

narodnosti. Po teh podatkih je na Českoslovaškem ostalo 93.435 Madžarov, dočim je prišlo pod madžarsko oblast 439.345 Slovakov in Rusinov. Danes bo regent Horthy svečano vkorakal v Košice. Ob njegovem prihodu bo zbrana tam vsa madžarska vlada, kakor tudi delegacije parlamenta in senata. Svečanostim bo prisostvoval tudi lord Rothermere, ki že dva dni biva v Budimpešti.

Notranji problemi českoslovaške

Pred volitvami novega prezidenta mora biti urejeno še vprašanje obsega slovaške in podkarpatske avtonomije

PRAGA, 11. nov. e. Po zadnjih obvestilih tukajšnjih merodajnih krogov so v Pragi pripravljene, da izpolnijo želje Slovačkov, da se končno javno reši vprašanje položaja Slovaške v okviru nove českoslovaške države. Sedanja pokrajinska vlada v Slovaški je dejansko nezakonita, ker českoslovaška ustava ne predvideva pokrajinske vlade v Bratislavi. Zato bo prvo vprašanje, ki ga bo rešil novoklicani parlament, ugotovitev izvršenih dejstev, namreč da je Českoslovaška postala federativna zajednica, kakor tudi to, da se vsaj v glavnih obrisih ugotovi okvir slovaške avtonomije. Sele nato bodo lahko sledile volitve prezidenta republike in bo lahko izdelana nova ustava. Glavna borba se vodi sedaj glede vprašanja, ali naj bo v novi državi skupni predsednik centralne vlade, ali pa naj bodo skupni samo minister zunanjih del, vojni in finančni minister, kakor je bilo to določeno v sporu

mu v Zilini. O tem vprašanju se sedaj vodi pogajanja med češkimi in slovaškimi politikmi in se bodo ta pogajanja danes v prisotnosti predsednika Slovaške dr. Tisa nadaljevala. Iz Prage poročajo, da ima največ izglelov za predsednika republike sedanji zunanji minister dr. Chvalkovsky, zlasti zaradi tega, ker njegovo kandidaturu podpirajo tudi Slovaki. Formalne priprave za volitve predsednika so v glavnem končane. Razen dveh ali treh mandatov je v glavnem tudi razčiščeno vprašanje dosežanja senatorjev in poslancev. Računajo, da bo novi parlament imel 237 poslancev, dočim jih je stari imel 300. Senat bo imel namesto 150 samo 119 članov. Zatrjujejo, da bodo volitve prezidenta najbrž že 28. novembra in da bo službeni kandidat določen že danes ali jutri. Uradnega potrdila o tem pa še ni.

PRAGA, 11. nov. e. Minister narodne prosvete slovaške vlade Černý je sporočil

Danes premiera!

Motto: Morda je resnica, da je zlato kri ene nacije... ali zemlja je srce in duša ene nacije!... Ona je večna, ona pripada narodu!

SADOVI ZEMLJE

KINO MATICA TELEFON 21-24
Ob 16., 19. in 21 uri

DNEVNE VESTI

Zahteve naših industrijev. V Novem Sadu je bil včeraj 22. zbor Centralne industrijskih korporacij, kateremu so prisostvovali poleg delegatov industrije tudi zastopniki pristojnih ministrstev, oblasti in raznih korporacij. O obremenitvi industrije in njenega produktivnega procesa je obširno poročal tajnik Centralne dr. Cvetko Gregorič. Fiskalna politika se je od leta 1929. gibala v smeri olajšanja bremen kmečkemu stanu, dočim je industrija še vedno preveč obremenjena. Po poročilu se je razvila debata, v katero sta posredovali generalni tajnik Zbornice za TOI g. Ivan Mohorič in glavni tajnik Zveze industrijev dr. Golia. Ob zaključku sešanka je bila sprejeta resolucija o vseh obravnavanih vprašanjih, ki bo obremenitvi obsežno spomeno o fiskalni obremenitvi industrije izročena na merodajnih mestih. Med drugim je bila izražena zahteva, naj bi se javne dobave dajale prvenstveno domačim podjetnikom.

Slovenec v Ameriki. Ameriški Slovenci so dobili novega zdravnika dr. Franca Gradišnika, ki je dovršil študije na univerzi v Chicagu, njegovi starši pa živijo v Lorainu. V Clevelandu sta umrla Marija Simenc, rojena Slevir, stara 44 let, doma iz fare Stranje pri Kamniku in Andrej Možina, star 57 let, doma iz Rudnika pri Ljubljani. V Pueblu sta umrla Frac Roje in Jože Delej. V Palisadi je umrl Jože Oražem, star 47 let, doma iz Raplave pri Dobrem polju. V Frontanacu je umrl Jože Krevs, doma iz Briške vasi pri Mirni peči. V Silvisu je umrl Franc Penca. Padel je po stopnicah in se ubil. Star je bil 52 let, doma iz Cerovega loga pri Sent Jerneju. V St. Louisu je umrl Ignac Trost, star 80 let, doma iz Ložice nad Vipavo.

ljani, samo da imajo zavarovanci iz savske banovine poseben račun Poštne hranilnice za svoje prispevke.

Danes ob 19. in 21. uri „DAMA S KAMELIJAMI“. Greta Garbo, Robert Taylor
KINO MOSTE

Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo manj oblačno, stanovitno vreme. Včeraj je nekoliko deževalo v Mariboru. Najvišja temperatura je znašala v Dubrovniku 19, v Splitu 16, v Sarajevu 15, na Rabu in Visu 13, v Beogradu 11, v Mariboru 8,8, v Ljubljani 8,4, v Zagrebu 8. Davi je kazal barometer v Ljubljani 769,3. temperatura je znašala 7,4.

Napad na žensko. 36-letna delavka Franja Šmejd, stanujoča v Dobu pri Domžalah je bila sredi obisku pri sosedu, kjer je bil istočasno tudi neki Peter S. Ko se je Šmejdova poslovila, je stopil za njo na cesto tudi Peter, ki jo je jel nadlegovati. Šmejdova se mu je uprla, to pa je Petra tako razžaljalo, da jo je pretepel in jo poškodoval po glavi in po životu. Zaradi poškodb se je morala Šmejdova zaleteti v bolnico, Peter se bo po moral za govorjati pred sodščem.

Dva poškodovana. 33-letni kovaški pomočnik Vinko Kavčič iz Polhogradskega Grada je imel včeraj v Božnarjevi delavnici opravka z varilnim aparatom. Aparat pa je Kavčiču v rokah eksplodiral in mu prizadel hude poškodbe na prsih in na trebuhu. — Cerkovnik Martin Kenk iz Notranjih gorc se je včeraj odpeljal s kolesom po opravih v mesto. Na Viču pred cerkvi-

1913 in istega dne oddana na Dunaju na pošto, kar se vidi na stari avstrijski znamki in poštne pečatu. Dne 5. t. m. je bila zopet na Dunaju, kjer je dobila nov pečat, potem so jo poslali naravnost v Samobor, kamor je srečno priromala po 25 letih.

Iz Ljubljane

Ribiški trg je še vedno dobro založen z morskimi ribami priljubljenih vrst, kakršnih navadno ni mnogo napredaj v pozni jeseni. Danes so prodajali sardelice po 14. girice po 16, cipala in osliče po 20, rbuca po 24, zobatca po 30 in boljše vrste po 40 din kg. Smuč, donavska riba, je bila po 20 din, ščuke od 16 din kg navzgor, somiči in platnice po 10 in postrvi po 40 din kg.

Vdova Rošinka. Je naslov komediji, ki jo pripravljajo Sentjakobčani kot naslednjo premiero v soboto, 12. t. m. Odveč bi bilo govoriti o vrednosti te komedije, saj se je povsod, kjer so jo do sedaj uprizorili zmagovito uveljavila in izredno zabavala publiko. Komedija ima mnogo gorenjskih folklornih elementov in na zabaven način podaja sliko gorenjskega življa. Režijo vodi odlična umetnica naše drame ga Juvanova, ki je v duhovito zgodbo vpletla kmečke zore, svate in harmonikarja, ki bodo živahno dejanje še bolj poživili. Uprizoritev bo režijsko in igralno prikazala najboljše napore aglinih Setjakobčanov Gde Anica Grgurevičeva, odlična igralka in nemurno odbornica Sentjakobskega odra. bo ob tej priliki proslavila svoj stoti nastop. Premiera bo jutri in še danes opozarjamo občinstvo na to zanimivo predstavo.

Cerkvena tatvina. Uprava uršulnskega samostana je prijavila, da sta bila v sredo ukradena iz nunske cerkve dva medenasta svečnika, vredna 1000 din, visoka do 70 cm.

V Sokolskem domu v Siskim omo jutri praznovali tradicionalni »Martinov večer«. Za to prireditve se je priredil odbor prav posebno trudil, da bodo gostje, ki bodo posejili to prireditve dobro in solidno postreženi z vsemi duševnimi in telesnimi dobrotami. Prvovrstni orkester bo skrbel, da se bodo pesni pari neumorno vrteli. Bifeji bodo bogato zalozeni. Zabaven spored. Točnu bomo priznana vina iz renomirane vinske kleti M. Stepiča v Siskim. Vršil se bo lov na Martinovo gos itd. Cenjeno občinstvo vabimo, da se te prireditve v čim večjem številu udeležijo. Zdravo!

Petruškovi prijatelji in znanci se sestanejo v soboto, t. j. 12. t. m. ob osmih zvečer v gostilni pri »Petruški« na Tržaški cesti 4.

Predavanje prirodoslovnega društva. V torek 15. t. m. bo predaval v Mineraloški predavnišnici na univerzi g. dr. Stane Rape o »Opazovanju letalca v zraku«. Začetek ob 18.15.

Kdor bo posetil ponedeljkov koncert našega Ljubljanskega komornega kvarteta bo prav gotovo zadovoljen odšel s koncerta. Skrbno in premišljeno sestavljeni spored nam nudi novejšo muziko (Zikov kvartet), strogo klasično glasbo (Beethovenov — mol kvartet in živahnejšo melodijozno glasbo (Verdijev — mol kvartet). Izvajalci so v komorni igri odlični. Koncertanti napredujejo od koncerta do koncerta in jih danes brez skrbi prištevamo med najboljše godalne kvartete, kar jih je v poslednjih letih nastopilo na našem koncertnem odru. Njihov koncert bo v ponedeljek, dne 14. t. m. ob 20. v veliki Filharmonični dvorani in se dobe vstopnice v knjigarni Glasbene Maticice. Naša dolžnost je, da posetimo koncert mladih umetnikov, članov Ljubljanskega kvarteta.

Za mestne reveže je v počastitev spomina na svojo pokojno soprogo gospo Josipino Christofovo daroval ob šesti obletnici njene smrti g. Josip Christof, šolski ravnatelj v pokouju, 150 din. Mestno poglavarstvo se velikodušno darovalcu najtopleje zahvaljuje.

Navje je odprto vsak dan od 8. do 11. in od 14. do 17. v ta gaj zaslužnih pa

ni dovoljeno prihajati s psi in s kolesi, prav tako pa še pieteta do naših slavnih mož sama veva, da na Navju ne kadimo ali promeniramo pod arkadami. Razen v napovedanem času je Navje zaprto, v izrednih primerih pa gaj zaslužnih lahko obiščemo tudi v spremstvu cerkvenika cerkve sv. Cirila in Metoda.

Iz Celja

Proboj solunske fronte leta 1918. Je naslov predavanja, ki ga priredi Sokolsko društvo Celje-matica drevi ob osmih v veliki dvorani Narodnega doma v okviru sokolskih proslav 20letnice Jugoslavije. Predaval bo poveljnik 39. pp. generalštabni polkovnik g. Dragoljub Mihajlovič. Na to zanimivo predavanje ponovno opozarjamo vso narodno javnost.

Na ljudskem vseslovenskem bo predaval v ponedeljek 14. t. m. ob 20. vodja meteorološkega zavoda ljubljanske univerze, docent g. dr. Reya o temi »Kako nastane vremenska napoved«. Zanimivo predavanje bodo spremljale skopične slike.

Lutkovni oder Sokolskega društva Celje-matica bo ponovil v nedeljo 13. t. m. ob 14.30 v Sokolskem domu na Gaberju lutkovno igrice »Marbuel«.

Umrl je v sredo v Razlagovi ulici števil. 3 v starosti 42 let slaščičarski mojster g. Ivan Rebeuscheg, brat pokojnega celjskega hotelirja in mesarskega mojstra g. Franca Rebeuschega.

Licenciranje žrebcev bo v petek 25. t. m. ob 13. na mestnem sejmšču v Celju. Lastniki žrebcev naj priženejo na pregled vse nad 1 in pol leta stare žrebce točno ob napovedanem času. Priporočljivo je tudi, da se predvedejo licencovalni komisiji vsi mlajši žrebci zaradi določitve eventualne sposobnosti. Lastniki žrebcev naj se do 20. t. m. zgledajo na mestnem poglavarstvu v sobi št. 47.

Jugoslavija: Olimp in Atletiki. Celje. V nedeljo 13. t. m. popoldne bosta na igrišču pri »Skalni kleti« dve podvezni prvenstveni tekmi. Ob 13. se bo pričela tekma Jugoslavija: Olimp, ob 14.45 pa tekma Atletiki: SK Celje. Vse kaže, da bo potek obeh tekem zelo zanimiv in napet.

Celjski bolnici so umrli: v petek 61-letna dninarica Marija Rupertova z Brezja pri Planini, 43letna dninarjeva žena Ana Mirnikova iz Medloga in 4letni delevčev sin Vinko Vrečko iz Celja, v soboto pa 46letna dninarica Franciška Mrzakova iz Govc pri Šmartnem ob Paklu.

Nesreča kolesarja. V petek popoldne se je zaletel ključavničarski vajenec Feliks Weissbacher iz Celja pri mestni garaži na Sp. Lanovžu s kolesom v nekega drugega kolesarja. Weissbacher, ki je vozil na kolesu pločevino, je priletel pri padcu na pločevino ter se hudo poškodoval po obrazu in si razrezal ustnice. Zdravi se v celjski bolnici.

Napad in tri nesreče. Te dni je neki možki iz Cerovega napadel blizu Smarja pri Jelšah 48letnega Antona Mikšeta, dninarja brez stalnega bivališča, ter ga z udarci s kolom močno poškodoval po glavi in desni roki. V torek je padel 18letni brivski pomočnik Mirko Liliša s Teharja na cesti na Sp. Hudinji s kolesa in si zlomil levo ključnico. V sredo se je ponesrečil 58letni dninar Alojz Zelič iz Podlesja pri St. Juriju ob juž. žel. Pri delu je padel nanj težek hloč in mu zlomil levo nogo. V četrtek zjutraj je padel 69letni preužitkar Jože Gobec pred svojim stanovanjem v Trnovljah pri Celju tako nesrečno, da si je zlomil levo roko v zapetju. Poškodovanci se zdravijo v celjski bolnici.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Odrasli in deca, vsi gledajo z navdušenjem

Predstave ob 16., 19. in 21. uri

Walt Disney-jevo

filmsko umetnino po znani pravljici BRATOV GRIMM

KINO UNION — Tel. 22-21

Snegulčica in sedem škratov

Nova grobova. Danes ponoči je umrla v Ljubljani vdova po znanem ljubljanskem odvetniku g. dr. Maksu Pircu ga Minka Pirčeva. Podležla je kratki, težki bolezni, stara 70 let. Zapuška 4 hčere in sina, ki jim je bila skrbna mati. Ena njena hči, inženjerka kemije, je poročena z ruskim inženjerjem kemije Konstantinom Ronginom in živi že več let v Buenos Airesu. Poleg svojih otrok z rodbinami zapuška blaga pokojnica mnogo znanov in prijateljev, ki jo bodo težko pogrešali. Pogreb bo jutri ob 15. izpred hiše žalosti Cigaletova ulica 1. — Včeraj je na svojem domu na Celovski cesti 61 v šiški po dolgi mučni bolezni za vedno zatisnila oči soproga tajnika g. Milana Cimermana, ga Franca Cimerman, roj. Zdešar. Pokojna je bila plemenita žena in blaga mati. Zadržala leta je iskala sreče samo v krogu svoje rodbine, v mladih letih je pa marljivo delovala v mnogih naprednih in narodnih društvih, zlasti pri šišenski Narodni čitalnici, CMD in Sokolu. Pogreb plemenite žene bo jutri ob 14.30 izpred hiše žalosti na Celovski cesti 61. Pokojnicama blag spomin, težko prizadetim svojem naše iskreno sožalje!

Trgovinska pogajanja z Madžarsko. Nedavno so bila zaključena pogajanja med našo državo in Madžarsko o izvozu našega lesa na Madžarsko, zdaj pa pridejo na vrsto pogajanja za novo trgovinsko pogodbo, ker poteče dosedanja s koncem tekočega leta. Madžarski listi poročajo, da se prično trgovinska pogajanja z Jugoslavijo še ta mesec.

Pokojniški zavod v Zagrebu. S 1. januarjem je bilo uvedeno obvezno zavarovanje privatnih nameštencev v naši državi in sicer pri Pokojniških zavodih. Doslej smo imeli samo Pokojniški zavod v Ljubljani. Ker je bilo pokojniško zavarovanje razširjeno na vso državo, je bilo treba ustanoviti Pokojniški zavod tudi v Zagrebu, dočim v Beogradu že posluje. Tudi v Zagrebu je bil ustanovljen in postuje od 1. novembra. Začasne njegove posle pa vodi Pokojniški zavod v Ljub-

jo pa je hotel tik pred tramvajem čez cesto, in tramvaj ga je podrl. Kenk je dobil več poškodb na glavi in na rokah.

Nezman utopljenec. Pri vasi Budini v ptujski okolici je Drava naplavila oni dan truplo okrog 40 let starega moškega, ki je ležalo v vodi najbrž kakih 14 dni. Utopljenec je bil okrog 170 cm visok, precej močne postave, okroglega obraza, kratkih pristrizanih rjavih brk in kratko ostrizanih črnih las. Na levi roki je imel tovirano srce in črki L K. Na sebi je imel temne dolge hlače, belo sportno srajco, črn telovnik in črne nizke čevlje, znamke Bat'a. Pri utopljenecu so našli tudi usnjato cigarketno dozo, ki je imela na notranji strani napis: Alojz Berger.

Jutri zvečer ob 20. uri Martinov večer s plesom v Sokolskem domu v šiški

Strašna smrt pijanca. V Osijeku so že več dni pogrešali 33 let starega zidarkega pomočnika Ivana Trajčka (ne Klajčka, kakor smo včeraj pomotoma poročali). Svoji ženi je dejal, da si bo končal življenje kakor si ga ni še nihče končal. Vzel je steklenico bencina in odšel z doma. Žena je mislila, da se šali, ker je bil mož pijan. Včeraj so pa našli blizu mesta Trajčka mrtvega. Iz suhih koruznih stebel je bil zložen grmado, jo polil z bencinom in zažgal, potem je pa skočil v ogenj. Njegovo truplo je vse ožgano. Zapustil je poslovilno pismo, v katerem prosi svoje otroke, naj mu oprostijo in naj nikoli v življenju ne pijejo alkoholnih pijač.

Z Dunaja do Samobora je romala dopisnica 25 let. Marjan pl. Heržić v Samoboru je prejel v sredo dopisnico z Dunaja, naslovljeno na go V. Dr. Philippovič. Dopisnica je bila napisana 29. julija

Upravičeni pritožbi glede tramvaja k Sv. Križu, ki smo jo objavili pred Vsemi sveti, je uprava električne cestne železnice takoj ustregla in sedaj vozi na pokopališče zjutraj od 6. do 8.20 vsakih 6 minut, torej vsak voz proge št. 2. Od 8.20 do 12. pa vozi močanski voz vsakih 12 minut, to je vsak drugi voz proge, ki je obeležena s številko 2. Od 12. do 18.30 vozi spet vsak voz te proge, in od 18.30 do 21. spet vsak drugi voz, da imamo zvezo s Sv. Križem vsakih 12 minut. Od 21. do 24. pa vozi električna cestna železnica do pokopališča Sv. Križa vsake pol ure, kakor tudi sploh vsi drugi vozovi po mestu. Opozarjamo pa občinstvo, da bo po tem voznem redu vozil tramvaj k Sv. Križu le pri zadostni frekvenci, zato se pa poslužujte električne cestne železnice k Sv. Križu tudi po 21. zvečer.

Izgnan iz Ljubljane. Za dobo 3 let je izgnan iz ljubljanskega policijskega okoliša 44-letni Franc Drolc. bivši natakari, pristojen v Laško. Drolc je zagrešil v Ljubljani več nerodnosti.

Martinov večer. V soboto 12. t. m. vsi na Martinovo, ki ga priredi pevsko društvo »Slavec« v dvorani hotela Metro-pol-Mikšič z bogatimi zabavnimi sporedom in plesom. Vstopnina 10 din. Sodeluje jazz godbe 40. pešpolka.

Pogreb blagopokojne gospe Franče Cimerman, Celovška cesta št. 61 bo jutri ob 14.30 in ne ob 15. kakor je bilo v osmrtnem naznanilu objavljeno.

MALI OGLASI

Beseda 50 par. davek posebej. Prekliti izjave beseda Din 1.—, davek posebej. Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek — Din. Nepremojljive Hubertuse trenčkotke in vse vrste dežnih plaščev, oblač, perila t. d. najboljši nakup pri P. R. S. E. E. R. Ljubljana, Sv. Petra cesta 14.

Sveže najfineše norveško ribje olje

iz lekarne dr. G. PICCOLIJA v Ljubljani se priporoča sledim in slabotnim osebam.

Naša draga mama, stara mama in tašča, gospa

MINKA PIRC

odvetnikova vdova

nas je danes ponoči po kratkem trpljenju za vedno zapustila.

Drago pokojnico sprejmemo na njeni zadnji poti v soboto, dne 12. t. m., ob 15. uri popoldne iz hiše žalosti, Cigaletova 1, na pokopališče k Sv. Križu.

Prostimo tihega sožalja.

LJUBLJANA, dne 11. novembra 1938.

Zalujoči otroci z rodbinami

Brez posebne obvestila.

SAMO SE DANES ob 16., 19. in 21. uri. Ne zamudite si ogledati izredno filmsko delo, ki je prava himna lepoti in vzvišeni ljubezni! Vrhunec hudožestvene igre! Najboljši francoski igralci! KINO SLOGA Tel. 27-30.

TAMARA

Pozor! Jutri premiera! Duhovita dunajska veseliga Vse za ljubezen! V glavni vlogi ROLF WANKA nepozaben iz filma PATER VOJTEH

Morske ribe

danes vsakovrstne, dobro pripravljene. — Vino prvovrstno: plavac, dingac, vugava, silvanec itd. — Cene zelo zmerne — Se priporoča Gostilna pri Kmetu — Gospodsvetska c. 8

Prvi in zadnji Atatürkovi poraz

Z eno samo besedico je 5. maja 1919 odločil usodo Istanbula in vse Turčije

Palata Dolmabahçe v Istanbulu, kjer je Kemal Atatürk včeraj umrl

Bilo je 5. maja 1919, ko se je poslavljala na galatski obali skupina turških častnikov od svojega tovariša, ki se je pripravljala vstopiti v motorni čoln. Na Bosporu med Velikim mostom in palačo Dolmabahçe so bile zasidrane tuje vojne ladje in njihovi topovi grozili namerjeni na bregove Uskiudara in Zlatega roga. Po istanbulskih ulicah so se sprehajali zavezniški častniki, senegalski strelici in peštra mešanica zavezniških vojakov, izgublajočih se v pisani množici istanbulskega prebivalstva.

Mož v turški častniški uniformi je že stal na motornem čolnu, ko ga je vprašal na bregu stoječi častnik: Ali boste kaj storili, moj paša? Iz čolna se je začela v odgovor ena sama beseda: Da! Kmalu je odšel čoln Mustafa Kemala paša na pot v Anatolijo. Njegov dač ni odločil samo usodo Istanbula, temveč vse Turčije. Kemal je zapuščal mesto, ki mu nikoli ni bilo posebno pri srcu. Tam so ga vedno čakale same neprijetnosti. Mladi, vedno nemirni častnik nikoli ni bil dobrodošel gost turške prestolnice. Tam so ga zasliševali, tam so se ga bali. Iz Istanbula so odločali o njegovi usodi, iz tega mesta so ga izgnali. Istanbul je bil Mustafa Kemalovo mesto brdskih razočaranj.

Ankara proti Istanbulu

Meseci in leta so minila in v bolečinah se je rodila nova Turčija. V njeno usodo je neprestano posegal nemirni častnik Mustafa Kemal. Boril se je za južnih in vzhodnih bojiščih, upiral se je zavezniškemu protektoratu prav tako, kakor se je med svetovno vojno upiral turostvom nemških generalov, zapodil je iz dežele Grke in nesumljeno preganjal pristaje istanbulske vlade sultana Vaheddina, lutke v rokah Angležev, kakor je sam zatrjeval. Istanbul se je trdovratno branil ukloniti se volji neznanega pustolovca, toda ljudstvo in vojska sta se vedno v večjih množicah pridruževala Kemal.

Nezadovoljniji so se zbrali na kongresu v Sivasu in Kemal je poslal ultimatum istanbulski vladi. V Sivasu se je ustanovil časni odbor in tako je imela Turčija dve vladi. Kemal je zagrozil s pohodom na Istanbul. Kemalovi uspehi na bojiščih so vedno bolj utrdili njegov položaj. Istanbul je moral popustiti trdovratnemu generalu, nikoli pa ni okleval, kadar mu je mogel zadati udarec. Kemal je odgovarjal na udarce z udarci. Na anatolijskih planotah, sredi nezdružljivih močvirij pod Alma Dakom, Jabolčino goro, je zgradil iz neznanega mesteca novo turško prestolnico Ankara. Tam je zasedala turška narodna skupščina. Iz Ankare je usmerjal Kemal usodo svoje domovine.

Tudi duhovni poglavar je moral iti

V oktobru 1923 je bila Ankara povišana v prestolnico nove Turčije. Kmalu potem je bila proglašena turška republika in Mustafa Kemal je bil izvoljen za prvega predsednika. V marcu 1924 je zadal Istanbulu nov udarec. Sultan je bil že v izgnanstvu, toda v cesarski palači med marmornatimi stenami je še vedno živel vladar vernikov, božja senca na zemlji, Kalif Abdul Medžid ibn Abdul Asis Han. Pomoči so ga prebudili, v slavnostni, zapuščen dvorani ga je pričakoval častnik. Izročil mu je pismo, ki ga je kalif podpisal z drhtečo roko: »Jaz, Abdul Medžid, se odrekam zase in za ves rod Osmanov vseh pravic kalifata in sultanata, duhovne in posvetne moči islama... Bojevitvi general in prvi prezident Turčije je bil prekrizal svoj meč z mečjo islama in bitko je dobil. Kalifa so odpravili v izgnanstvo in sledili so mu zadnji potomci osmanskega rodu.

Izginjajoči istanbulski svet

Po tem se je pa hitro izpreminjalo življenje Istanbula in vse Turčije. Vršili so se na videz brezpomembni in izredno važni dogodki. Kemal je čistil Istanbul. Verniki so vedno redkeje zahajali v 500 mešaj z vitkimi minareti. Iz mesta so izgnali blaz-

ne dervise in njihovega 80-letnega šejka je dal Kemal javno obesiti. Prav tako, kakor je bil dal obesiti v svarilo vodjo upornikov na galatskem mostu. Z mostu so izginili eksekutorji, ki so stali tam v raševinastih sutanah brez žepov, da ni mogel izginiti noben piastir. Iz Istanbula so izginili zadnji fesi. Turške žene, ki so morale skozi dolga stoletja skrivati svoje obraze za mrežami haremov in gostih pajčolanov, so se lahko svobodno izprehajale po ulicah odkritih obrazov. Zapadna godba, jazz, pleši in evropske obleke so se hitro širile po vsej Turčiji.

To seveda ni bilo več tako strašno za Istanbul, ki je bil tega že vajen. Nihče se tudi ni zgražal, ko je bil odpravljen trikratni globoki poklon in nadomeščen z navadnim stiskanjem roke. Hujše je bilo, ko so morali ljudje piti kamilični čaj namesto inozemskega. Potem so prišle še druge novotarije, katerih zibelka je postal prav Istanbul. Leta 1928 je sklical Kemal v palačo Dolmabahçe ministre, državne dostojanstvenike in istanbulsko gospodo ter jim jel risati na šolsko tablo s kredno latinske črke. Tako je napovedal reformo abecede. Istanbul se je tudi privdajal prvega njegovega kipa, postavljene mu leta 1926 pred sultansko palačo v starem saraju, čeprav islam kaj takega še ni videl. Pod Kemalovo vlado je dobil Istanbul povsem evropsko lice. Zdal je lepo sražen in izgrajen, njegov dvoboj med zapadom in vzhodom je bil odločen definitivno v prid zapada. Dvignila se je samozavest bivše prestolnice, tega mostu med Azijo in Evropo. Istanbul se je sprijaznil z novim vla-

darjem in novim redom. Mirno je sprejel tudi zadnjo Kemalovo reformo, odstranitev barantanja, kakor se je bil nekoč pomiril z odpravo zloglasnih bakšisev. Samo veliki bazar bo imel eno atrakcijo manj.

Leto za letom se Istanbul spreminja. Otočni klci muzejev z vitkimi minareti so samo še privlačnost za radovedne tujce, prav tako kakor ura molitve pešice vernikov in praznih mošejah. Izginile so postave, ki jih je tako ljubil Pierre Loti. Kako drugačne so sedanje Azijade! Pospešil se je počasni tempo povojnega življenja in samo v Prinkipu na Otoku princen vidiš še ostanke v villah istanbulskih bogatašev, kjer sede na odprtih balkonih bujne dame in se spominjajo v neprestanih pogovorih starih časov. Čisto evropski vodnik tujcev razlaga, kakor profesor zgodovine.

Gospod... začnate plašno vprašanje, ki vam sili na jezik.

— Profesor ta in ta, — se predstavi eleganten vodnik in kmalu izveste, da je res profesor zgodovine. Študiral je v Istanbulu, Parizu in Berlinu. Tak je sedanjí Kemalov Istanbul.

Zadnji Kemalov obisk

V Dolmabahči je ležal še včeraj dopoldne bolan mož, Mustafa Kemal Atatürk, oče Turkov. V začetku so tajili, da leži v palači. Potem so pa jeli objavljati vznemirljive zdravniške bilene o ogroženem prezidentovem zdravju. Šest mesecev je skrival svojo bolezen. Potoval je po svoji ljubljani domovini dokler ga bolezen ni prisilila ostati v Istanbulu. In Istanbul je zadržal sapo. V palači Dolmabahçe je umiral nerazumljivi Gazi. Ali je to moglo? Hoteli so moliti v mošejah, pravoslavnih cerkvah in sinagogah za Atatürkovo zdravje. Prepovedali so j'm to. Gazi se verovatno samo v svojo jelekno voljo, s katero je tolikrat zmagal v boju s smrtjo. Vedel je da ga domovina še potrebuje. Zdravniki pa n'šo imeli nobenega upanja več. Zato so se zbrali v palači ministri in Kemalovi prijatelji. Kemal je poklical Dželala Bajarja in mu dejal:

— Mislim, ste, da bom umrl, pa ste se zmotili. Živel bom. Priporočam vam in vsem ministrom, da se takoj vrnete na svoja mesta v Ankaru.

Toda usoda je hotela drugače. Včeraj je tvorec nove Turčije podlegel v boju s smrtjo. To je bil njegov prvi in zadnji poraz.

Ne ve, zakaj

prestaja robijo

Anton Završnik, ki mu je apelacija zvišala kazen od 10 mesecev na 2 leti in 10 mesecev, zopet obsojen

Ljubljana, 11. novembra. Livarja Antona Završnika s.a. pripeljala dva orožnika iz mariborske kaznilnice na ljubljansko sodišče. V robijaški obleki je sedel na zatožno klop in se zagovarjal, da je delavec Veharja oklad z nožem v silobranu. S togimi kretnjami svojih rok in ukočenimi gibi telesa je kakor robot podrtaval svoj zagovor. Doma je iz Spodnjih Pirnic.

Anton Završnik je bil lani obtožen roparskega napada na Ivana Rotarja. Nekdo je Rotarja naskočil iz zasede in ga pobil na tla ter mu odvzel manjšo vsoto denarja. Završnika so videli tisti dan pri Tacnu, močni indici so kazali, da je bil baš on roparski napadalec. Mali kazenski senat ga je obsodil na 10 mesecev strogega zapor, državnih tožilec pa se je pritožil zaradi preizkušnje kazni. Apelacijsko sodišče je priznalo kaznivost tožila ugodilo, Završniku so zvišali kazen na dve leti in sedem mesecev robije.

Med tem ko je Završnik prestajal robijo v Mariboru, je državni tožilec naprtil proti njemu drugo obtožnico po § 181/II. kaz. zak. Dne 15. maja, torej pred roparskim napadom na Rotarja, je Završnik po pijančevanju s tovariši v št. Vidu brez poudara zadal z nožem delavcu Cirilu Veharju rano v prsa, ki bi bila lahko smrtna. Na srečo ni bilo ranjeno srce in tudi ne žile, v 14 dneh je bil Vehar zdrav.

Završnik je pričel svoj zagovor z izjavo, da ne ve, zakaj mora sedeti kot robijaš v mariborski kaznilnici. Se vedno smatra, da je bil po nedolžnem obsojen. Glede nove obtožbe je priznal, da je Veharja sunil z nožem, toda v silobranu. Ko so zapustili pisni tovariši gostilno, je Vehar, po Završnikovem zagovoru, izrazil prepričanje, da prvi sunil Završnika z nožem. Vehar je kot priča izpovedal, da sploh ni imel noža pri sebi in tudi ne ve, zakaj ga je obto-

ženec oklad, ker sta bila vedno prijatelja. Senat pod predsedstvom s. o. s. Rajka Lederhaseja je spoznal Završnika, ki ga je branila ex offi ga. dr. Jernejčič, za krivega. Sodišče je razveljavilo prejšnjo sodbo, s katero je bil Završnik obsojen na robijo, ker se je novi dogodek pripetel pred roparskim napadom, tako da je bil obtožen obsojen na eno leto kazen 3 leta in 2 meseca robije. Završnik je izjavil, da se mu zdi kazen previsoka in je prijavil priliz.

PEČENJAKI IZ DELAVSKE PEKARNE

Včeraj so nadaljevali prekinjeno razpravo proti Z. Nikolaju, ki ga obtožnica dolži, da je ukradel v Delavski pekarni 13 pločevinastih pečenjakov. Na prvi razpravi je Z. zanikal krivdo, indici pa so se med razpravo kupčili, nakar je Z. spremenil zagovor in izjavil, da je pečenjake kupil od Strečka Sušnika, ki je imel tedaj pekarno v najemu, in sicer jih je kupil v dobri veri, da so Sušnikova last.

Predsednik senata je obtoženco svetoval, naj pove resnico, ker bi bila kazen mnogo hujša, če bi se izkazalo, da drugega po nedolžnem obremenjuje. Obtoženec je vztrajal pri spremenjenem zagovoru, da mu je pečenjake prodal Sušnik, prosil pa ga je Sušnik tudi, naj molči o kupčiji.

Ko je prišel Sušnik pred sodnika, je nastalo vprašanje ali naj ga zaslišijo kot pričo ali kot osumljenca. Državni tožilec se je protivil, da bi Sušnika sodišče zaslišalo kot pričo, predlagal je, naj ga zaslišijo kot osumljenca. Po kratkem posvetovanju je senat sklenil Sušnika zaslišati informativno kot osumljenca. S tem je bil Sušnik v položaju, da se zagovarja kakor ve in zna, predsednik pa je bil apeliral na njegov moralni čut in priporočal, naj govori samo resnico.

Sušnik je nato izjavil, da pečenjakov ni

prodal obtožencu. Dovolil mu je vzeti neki stroj iz pekarnice, ne pa pečenjakov. Obtoženec je odgovoril, da ima pričo, ki lahko potrdi, da je Sušnik prinesel pečenjake sam na dcm. Sušnik pa je postregel z drugo pričo, ki je izpovedala, da je silala, kako je obtoženec prinesel Sušnika, naj pred sodiščem izjavi, da so bili pečenjaki njegovi in da jih je prodal obtožencu.

Po izjavah branilca dr. Jelenca sodeč so se dogajale v Delavski pekarni velike

nerednosti. Sodišče je sprejelo njegov predlog, naj se zaslišijo še nekatere priče. Razprava se bo nadaljevala 14. decembra. Pločevinaste pečenjake, za katere gre v tej aferi, je kupil obtoženec za 60 din. Težko si človek misli, da bi obtoženec za tako majhen znesek tvegaj zapor. Proti Sušniku teče preiskava zaradi nekih kaznivih dejanj v škodo Delavske pekarnice, ki je prišla v konkurz in so jo nato vodili razni najemniki.

Star grešnik pred novomeškim sodiščem

60 letni brezdomec Jože Ančimer je bil obsojen na 1 leto robije

Novo mesto, 9. novembra. Malim kazenskim senatom, ki mu je predsedoval s. o. s. g. Romih, se je moral v točkah dopolne zagovarjati star znanec sodišča, 60 letni brezdomec Ančimer Jože, prisojen v občino Rako. Obtožnica očita Ančimeru, da je prišel lani nekako o sv. Martinu h kočarju Janezu Bizjaku na Cesti. Bizjak je imel ravno tedaj ženo v bolnici, sam pa je bil ves nadložen in bolan. Ležal je v postelji in se komaj premikal. Ančimer ga je prosil, da bi smel pri njem prenočiti in tudi splesti koš za nekega Rumpreta iz Krškega. Prošnjo glede prenočitve je Bizjak odbil, dovolil pa mu je plečenje koša. Ančimer je res nekaj časa tri ure za koš, ko pa se je zmračilo, je pričel brskati po Bizjakovem nezaklenjenem kovčgu. Stikal pa je tudi po nezaprti ženiški skrinji. Kočar ga je prosil, naj ne stika po tujih stvarih, nakar mu je Ančimer odgovoril, da ne krađe in mu celo rekel, da ga bo ubil, če ne bo tiho. Ančimer je vzel iz skrinje škarje, britev, srebrno uro, zavitek vžgalice, delavsko knjižico, klešče, moilko, dve krabi in 100 din gotovine, njegovi ženi pa glavnik, volnene rokavice in novo rjuho. Seveda poleg tega je Ančimer iztaknil neke tudi ključ od Bizjakove zidanice, kjer je gospodaril z vinom, kolikor se mu je zahotelo. Poleg tega je jedel nakradeno svinjino ter se mudil tako pri hiši dva dni. Vse te Ančimerove grehe sta izpričala tudi Hočvar Anon in Sluga Peter.

Ančimer je vsako krivdo odločno tajil. Zagovarjal se je s tem, da je lanske jeseni res prišel k Bizjaku, kjer je pletel koš. Ob tej priliki je bilo pri Bizjaku vse odprto, ker je bila njegova žena v bolnici, sam gospodar pa je ležal doma pijan in bolan. Spominja se le toliko, da mu je Bizjak dejal, naj vzame iz odprtega kovčga neke kapljice in sladkor in mu jih da. To je tudi storil. Ni pa vzel in kovčga nič drugega. Prizna, da je šel po vino v klet, to pa po Bizjakovem naročilu. V zagovoru je tudi navedel, da ga je Bizjak Janez osumil tatvine iz masčevanja, ker ga je zasačil z neko vlačugo in mu pri tej priliki dejal, da bo to povedal njegovi ženi. Ker pa pozneje žene ni videl, ji tega ni mogel povedati, pač pa je to naznanil orožnikom. Njegov zagovor pa je bil ovržen po pričevanju samega Bizjaka Janeza, ki je izjavil, da je dotična ženska, ki je bila pri njem prišla samo, da mu uredi gospodinjstvo in to v odsotnosti njegove žene. To so potrdile tudi ostale priče. Hočvar Anon in Sluga Peter sta videla, ko je Ančimer pil v Bizjakovi kleti in še celo njima ponujal vino. Priči Slugi Petru pa je dejal, da bo Bizjak itak kmalu umrl in da si je zato pri njem privoščil vina. Tudi škarje za striženje las je tej priliki ponujal v nakup. Ančimer se je moral zagovarjati pred senatom tudi zaradi nevarne grožnje. Ko je bil mož zaradi rane na roki v krški bolnici, je tam za kratek čas poskušal pletti cajne, zato je imel

vedno v roki nož za rezanje viter. Ob tej priliki se je neki hrvaški bolnik zadel ob njegov bolečo roko. Ančimer ga je opozoril, naj bo previden, ker ga bo sicer z nožem. Grozil je tudi bolniku Letoni Konradu. V svoj zagovor Ančimer navaja, da ni nobenemu grozil z nožem, temveč, da je te besede izrekel v jezi, ker ga je zabolela roka. Njegov zagovor pa je bil ovržen po pričah Kovačiču Danežu, dr. Fencu Rajku in Lavrenčiču Antonu. Kovačič je namreč videl, da je Ančimer skočil proti Letoni Konradu z nožem rekoč, da ga bo ubil. Letona se je cgnil napadu s tem, da je ušel iz sobe na hodnik. Pri tem incidentu je prišel bolniški strežnik, ki je Ančimeru vzel nož, dočim so morali Ančimra samega s silo zvezati in ga položiti na posteljo. Priča Lavrenčič Anton, strežnik v krški bolnici, je izpovedal, da mu je javil bolnik Snuderl, da je tudi njemu Ančimer pretil z nožem in da mu je komaj zbežal na stranišče. Dr. Fenc Rajko pa je čul v svoje stanovanje razgrajanje v bolniških sobah, nakar se je napolil tja in zvedel, da je Ančimer grozil dvema bolnikom z nožem.

Sodišče je Ančimra spoznalo krivim za dejanja po obtožbi in ga obsodilo na 1 leto robije in 120 din denarne kazni.

Radioprogram

Podrobne sporede vseh evropskih radijskih postaj in obilo zanimivih štiva dobite v tedniku za radio, gledališče in film »NAS VAL«, Ljubljana, Knafljeva ulica 5.

Sobota, 12. novembra

12: Plošče veselo v venček hitijo, vsakega mnogo zabave želijo. — 12:45: Poročila. — 13: Napovedi. — 13:20: Plošče veselo v venček hitijo, vsakega mnogo zabave želijo. — 14: Napovedi. — 17: Otroška ura: a) Selma Lagerlöf: Kako je Niels Holgersen popotoval z divjimi gosmi. — Povest v nadaljevanjih: b) gđc. Manica Komanova. — 17:50: Pregled sporeda. — 18: Za delopust! (igra Radijski orkester). — 18:40: Gorjuše in Gorjušci (g. dr. Jože Rus). — 19: Napovedi, poročila. — 19:30: Nac. ura: Nikola Djurković, prvi srbski moderni kompozit (dr. Mihovil Tomandi). — 19:50: Beseda k prazniku. — 20: O zunanjih politikah (g. dr. Alojzij Kuhar). — 20:30: Dolenjsko martinovanje. Napisal Jože Dular, izv. člani rad. igr. družine in Fantje na vasi. — 22: Napovedi, poročila. — 22:15: Za dober konec tedna igra Radijski orkester. — Konec ob 23. uri.

POZNAVALEC

— Vaš mož je baje dober poznavalec dirkalnih konj.

— Pa še kako dober! En dan pred dirkami ve, kateri konj bo zmagal, en dan po dirkah pa, zakaj je dotični konj izgubil.

f

Potrtega srca javljamo tužno vest, da je naša ljubljena soproga, mama, stara mama, sestra in teta, gospa

Franica Cimerman

roj. ZDEŠAR

dotrpela 10. novembra ob 21. uri previdena s sv. zakramenti za umirajoče.

Pogreb blage pokojnice bo v soboto 12. novembra ob 1/3. uri popoldne iz hiše žalosti, Celovška cesta 61, Ljubljana VII.

V LJUBLJANI, 10. novembra 1938.

MILAN CIMERMAN, soprog; NADA in MILENA, hčerki; Ing. NERAT DUŠAN, zet; Dr. MIHELAK JOSIP, zet; TANJA, vnukinja.

P. W.:

V zelenem pecku

roman

— Jaz bi ga pa rad že danes videl. Rad bi se seznanil z njim.

— Saj ga poznaš zelo dobro, — se je glasil odgovor.

— Pa vendar ni moj oče? — je ugibal mladenič.

— Slabo ugibaš. Sicer pa, sedaj sem se spomnil! Saj se moraš vendar tudi ti udeležiti poslovilne večerje v Lovskem klubu. Tam bodo skoraj vsi udeleženci ekspedicije razen tistih seveda, ki nimajo časa. Tam bo tudi mnogo novinarjev, ki nas že dolgo oblegajo, da bi jim kaj povedali o ekspediciji. Walkerju zavidajo, da nas bo spremljal.

Med temi vprašanji je slekel polkovnik zamaskeno obleko mehanika, pod katero je imel svojo obleko in pripravil se je k odhodu. Dr. Marson je sledil njegovemu zgledu.

— Ali greš z nama, fant?

— Ne, gospod, ostal bi rad še nekaj časa na letališču, potem se pa odpeljem naravnost domov.

Mladi Gray je stisnil svojima starejšima prijateljskoma roko in jima mahal v slovo, dokler njun avto ni izginil z letališča.

Rad bi se bil odpeljal z njima, pa je imel drugo željo. Hotel je zvedeti ime svojega pilota. Stari Goodley mu ga bo gotovo povedal.

8 Mladenič je krenil zato proti skupini mehanikov, da bi jih vprašal, kje je stari pilot.

— Rad bi govoril z Goodleyem. Ali mi morete povedati, kje bi me našel? — je vprašal takoli, ko je prijazno odzdravil na pozdrave mehanikov.

— Že tri dni ga ni bilo tu. Najbrž je bolan, — je odgovoril eden izmed letalcev.

— To je bila nepričakovana novica.

Goodley, ta stari Goodley — kakor so ga klicali vsi na letališču, ni bil nikoli bolan. Samo enkrat ni prišel na letališče ves čas, odkar je bil v službi pri Grayu in prišel ni zato, ker se je bil prevrnil avtobus, v katerem se je peljal in Goodleya so kljub njegovim protestom odpravili v bolnico, da bi ga rentgenizirali. Tam so pa ugotovili, da se mu ni zgodilo nič hudega in odpustili so ga. Takrat je Goodley preklinjal zdravnike, ki so mu bili onemogočili pot na letališče.

— Kaj mu je? — je vprašal mladi Gray radovedno.

Tega pa nihče ni vedel. Samo en pilot je menil, da najbrž njegovi živci niso v redu.

— Zadnje čase je bil »očka« nekam čudne volje in če se ne motim, v njegovi glavi ne bo vse v redu. Pomislite, ozmerjal ni niti novinca, ko se je spuščal na letališče proti smeri.

— Morda bi mi lahko vsaj povedali, kdo prihaja zdaj v hangar k našim trem velikim letalom, — se je spomnil mladenič naenkrat.

Mehaniki so si nekaj časa belili glave, odgovor vseh je bil pa enak: Nihče.

Mladenič je bil razočaran, ko ni mogel zvedeti,

kdo bo njegov pilot. Spoznal je, da zopet ne bo ničesar zvedel...

— Nekdo vendar mora prihajati sem, — je silil v mehanike.

Samo polkovnik Morris ima ključke od hangarja. On sam zaklepa letala in ne dovoli nikomur prestopiti praga hangarja. Včasih privede sem doktorja Marsona ali Walkerja, drugače pa tu ni bilo nikogar.

Mladi Gray je odhajal z letališča, ne da bi bil kaj opravil. Vprašanje, kdo poleti z njim, mu je bilo še vedno zagonetka.

— Morda bom pa zvedel to na večerji v klubu. Tam mi tega ne bodo mogli več prikrivati, se je tolažil.

V svojih mislih je zablodil v bližnjo bodočnost in v duhu je že videl pred seboj razne pustolovščine v Chacu. Na Goodleya in njegovo bolezen naenkrat ni več mislil, ker so se bili pojavili novi in važnejši problemi, pa tudi dela je imel mnogo.

Oče se navidez za svojega sina in njegove priprave ni mnogo brigal. Vsaj kazal ni, da zasleduje vsak sinov korak; in delal se je, kakar da ga niti ekspedicija mnogo ne zanima.

Odločil si se odpotovati z njimi, zato pa skrbi zdaj za vse sam, — je zavrnil nekoč sina, ko je prišel k njemu vprašat za nasvet.

— Papa, jaz sem pa mislil, da mi boš lahko svetoval...

Kar lepo navadi se, fant, da boš živel nekaj mesecev v pustinji, kjer ne boš imel očeta. Saj si že dovolj velik.

Tako je govoril stari Gray s svojim sinom, toda samo navidez.

V resnici je bil pa točno poučen o vsem, kar je počel sin in sam je skrbel, da bi bila sinova oprema čim boljša.

Minili so trije dnevi. Ko se je mladi Gray četrtega dne prebudil, je že imel pri svoji postelji pripravljen sveženj novin, ki so poročale o slavnostni večerji v Lovskem klubu.

Mladenič je željno iztegnil roko po njih in jih hitro pregledal. Potem si je izbral »Chicago News«, list, ki je priobčil poročilo na prvi strani in ki je bilo tudi najboljše.

»LETALSKA EKSPEDICIJA V DEŽELO ZELENEGA PEKLA«

— se je glasil naslov članka.

»Polkovnik Morris in njegovi sodelavci o svojem potovanju v Gran Chaco«, — se je glasil podnaslov.

Poročilo samo se je pa glasil: »Snoči je bil v lovskem klubu na City Streetu slavnostni večer, ki so se ga razen članov kluba in povabljenih gostov udeležili v prvi vrsti člani ekspedicije polkovnika Morrisa. Večerja je bila prirejena v veliki dvorani, okrašeni s tridesetimi trofejami najslavnejših lovcev. Razposlanje je bilo samo šestdeset vabil, opravila sta se nam dva povabljenca. Na čelu mize je sedel predsednik kluba ing. Hardt, na njegovi desnici polkovnik Morris, na drugi strani pa J. E. Gray, najmlajši član ekspedicije; njemu je šele petnajst let.